

ATHORA

PRINSJESDAG SPECIAL 2021

DERDE DINSDAG
IN SEPTEMBER

PRINSJESDAGSPECIAL 2021

22-09-2021 | Door Bernd Heijnen, Joey van Iperen en Kees van Oostwaard

Op Prinsjesdag, dinsdag 21 september 2021, presenteerde het (demissionaire) kabinet de plannen voor 2022 in de vorm van de Miljoenennota en de Rijksbegroting. De afdeling Fiscale Zaken van Athora Netherlands heeft traditiegetrouw een analyse gemaakt van de nieuwe plannen. In de inmiddels tiende editie van de Prinsjesdagspecial geven zij een overzicht van de relevante voorstellen voor financiële producten op het terrein van oudedagsvoorzieningen, levensverzekeringen, sparen en beleggen, en de eigen woning.

Veerkracht en verder bouwen

Net als in 2020 was Prinsjesdag in 2021 anders dan gebruikelijk. Wederom geen rijtoer in de Glazen Koets, geen balkonscene en de koning las de Troonrede voor in de Grote Kerk. Bovendien is het kabinet demissionair en is er nog geen zicht op een nieuw kabinet. Met name het feit dat het kabinet demissionair is, zorgt er voor dat er geen grote (fiscale) wijzigingen worden voorgesteld.

Vorig jaar was het thema ‘Vertrouwen, veerkracht en verdienvermogen’. Dit jaar is het thema ‘Veerkracht en verder bouwen’. Ook in deze tiende editie van onze Prinsjesdagspecial geven we een overzicht van de relevante voorstellen voor financiële producten op het terrein van oudedagsvoorzieningen, levensverzekeringen, sparen en beleggen, en de eigen woning.

1 ALGEMEEN

Kernboodschap

De minister van Financiën stelt vast dat de Nederlandse economie er anderhalf jaar na het begin van de coronacrisis opvallend goed voor staat. Onze economie herstelt sneller dan verwacht. Hij stelt vast dat

Nederlanders veerkracht hebben getoond en dat dit vertrouwen biedt in de toekomst van het land. En hoewel het normaal gesproken zo is dat een demissionair kabinet zich terughoudend opstelt, kan een aantal van deze problemen volgens de minister niet wachten. Daarom wil het kabinet gericht investeren in het tegengaan van de klimaatverandering, de aanpak van criminaliteit en op de woningmarkt een hogere bouwproductie mogelijk te maken. Het belastingpakket 2022 bestaat uit zes wetsvoorstellen¹.

Tarieven box 1 en heffingskortingen

Ten opzichte van vorig jaar is er niet veel gewijzigd. Dit jaar heeft het kabinet gekozen om slechts wat te schaven aan de tarieven van de inkomstenbelasting en de bedragen van de verschillende heffingskortingen voor 2022. In de eerste schijf is het totale belastingtarief zoals in 2021 aangekondigd met maar 0,03% gedaald ten opzichte van het huidige jaar. Vorig jaar was bekend gemaakt dat het tarief in de eerste schijf in 2022, 2023 en 2024 gaat dalen met respectievelijk 0,03%, 0,02% en 0,02% naar een uiteindelijk tarief van 37,03% in 2024. Voor personen die de AOW-leeftijd hebben bereikt geldt dat de grensbedragen van de eerste schijf zijn verhoogd. Verder is het grensbedrag van de hoogste schijf, die geldt voor alle leeftijden, verhoogd van € 68.507 naar € 69.398.

TARIEFTABEL 2022 (VOOR PERSONEN DIE NOG NIET DE AOW-LEEFTIJD HEBBEN BEREIKT)					
Belastbaar inkomen meer dan	Maar niet meer dan	Belastingtarief	Tarief premie volksverzekeringen	Totaal belasting tarief	Heffing over totaal van de schijven
-	€ 35.472	9,42%	27,65%	37,07%	37,07%
€ 34.712	€ 69.398	37,07%		37,07%	€ 25.725
€ 69.398	-	49,50%		49,50%	

TARIEFTABEL 2022 (VOOR PERSONEN DIE DE AOW-LEEFTIJD HEBBEN BEREIKT (GEBOREN VANAF 1946))					
-	€ 35.472	9,42%	9,75%	19,17%	€ 6.799
€ 35.472	€ 69.398	37,07%		37,07%	€ 19.375
€ 69.398	-	49,50%		49,50%	

TARIEFTABEL 2022 (VOOR PERSONEN DIE DE AOW-LEEFTIJD HEBBEN BEREIKT (GEBOREN VOOR 1946))					
-	€ 36.409	9,42%	9,75%	19,17%	€ 6.979
€ 36.409	€ 69.398	37,07%		37,07%	€ 19.208
€ 69.398	-	49,50%		49,50%	

Ondanks dat de coronacrisis ook dit jaar nog heerst is de verwachting dat herstel van de economie in de rest van 2021 en ook 2022 plaats gaat vinden. Het koopkrachtbeeld is dan ook neutraal tot positief. Het kabinet heeft tot doel om de koopkrachtontwikkeling gelijkmatiger te verdelen, onder andere door de arbeidskorting langzamer af te bouwen dan voorheen gepland. Hierdoor wordt het verschil tussen een- en tweeverdieners verkleind. Ook de inkomensafhankelijke combinatiekorting (IACK) wordt voor 2022 langzamer afgebouwd door naast de geplande verlaging van € 395 ook per 1 januari 2022 een verhoging van € 77 toe te passen waardoor per saldo slechts een verlaging van € 318 plaatsvindt.

¹ Naast het wetsvoorstel Belastingplan 2022 zijn dat de wetsvoorstellen: Overige fiscale maatregelen 2022, Wet aanpassing fiscale regeling aandelenoptierechten, Wet delegatiebepalingen tegemoetkoming schrijvende gevallen, Wet implementatie belastingplichtmaatregel uit de tweede EU-richtlijn antibelastingontwijking en Wijziging van de Wet maatregelen woningmarkt 2014 II (verlaging tarief verhuurderheffing en maandelijkse wijziging bedragen heffingsverminderingen).

HEFFINGSKORTINGEN		
	2021	2022
Maximum algemene heffingskorting onder AOW-leeftijd	€ 2.837	€ 2.874
Maximum algemene heffingskorting boven AOW-leeftijd	€ 1.469	€ 1.487
Afbouwpercentage algemene heffingskorting	5,977%	
Minimum algemene heffingskorting	€ 0	€ 0
Maximum arbeidskorting	€ 4.205	€ 4.260
Afbouwpercentage arbeidskorting	6%	5,86%
Minimum arbeidskorting	€ 0	€ 0
Maximum inkomensafhankelijke combinatiekorting	€ 2.815	€ 2.534
Jonggehandicaptenkorting	€ 761	€ 771
Ouderenkorting (lagere inkomens)	€ 1.703	€ 1.726
Ouderenkorting (afbouwpunt)	€ 37.970	€ 38.464
Ouderenkorting (hogere inkomens)	Afbouw 15%	Afbouw 15%
Alleenstaande ouderenkorting	€ 443	€ 449

Ons commentaar

Gegeven het demissionair kabinet en de coronacrisis die ook dit jaar nog aanhoudt is het niet verrassend dat er weinig ingrijpende maatregelen in de persoonlijke inkomenssfeer voor 2022 op de planning staan. Hier en daar een tariefswijziging, een verlaging of verhoging van heffingskortingen zijn het resultaat van het kabinet dat aan de knoppen draait om de koopkracht zoveel mogelijk in balans te houden. Verder rijmt de berekening en beredenering van de verlaging van de IACK niet helemaal met de cijfers zoals opgenomen in de tabel van het Belastingplan. Deze cijfers kunnen zoals bekend echter nog wijzigen tot het Belastingplan 2022 aan het einde van dit jaar definitief wordt vastgesteld.

2 PENSIOEN

In de Prinsjesdagplannen komt pensioen nauwelijks voor. Dat is te verklaren door de demissionaire status van het kabinet en het feit dat er al gewerkt wordt aan de uitwerking van het Pensioenakkoord in een concreet wetsvoorstel.¹ In het kader van een gelijker speelveld tussen zelfstandigen en werknemers, komt pensioen wel (kort) aan de orde.

Pensioenakkoord: verplichte publieke verzekering voor arbeidsongeschiktheid voor zelfstandigen

De commissie-Borstlap² heeft aangegeven dat alle werkenden verzekerd zouden moeten zijn tegen arbeidsongeschiktheid. In het kader van het Pensioenakkoord hebben het kabinet en de sociale partners afspraken gemaakt over de invoering van een verplichte publieke verzekering voor arbeidsongeschiktheid voor zelfstandigen. Momenteel onderzoekt het kabinet hoe deze publieke verzekering kan worden ingericht. Daarbij wordt met name gelet op uitvoerbaarheid, betaalbaarheid en uitlegbaarheid. Het advies van Stichting van de Arbeid van maart 2020 is hiervoor de basis. De exacte afbakening moet nog worden uitgewerkt, maar het advies richt zich op een verplichte verzekering voor zelfstandigen die geen werkgever zijn. Daaronder vallen niet zelfstandigen en dga's met personeel. Het kabinet constateert ook dat verschillen in pensioenopbouw een belangrijke oorzaak zijn voor de kostenverschillen tussen werkenden. Voor het nieuwe pensioenstelsel wordt al experimenteerwetgeving uitgewerkt. Die geeft pensioenfondsen en verzekeraars de ruimte om nieuwe

¹ Zie bijvoorbeeld 'Wet toekomst pensioenen: het begin is er' en 'Consultatiestorm Wet Toekomst Pensioenen'- Deel 1 en Deel 2 (op financieelactief.nl)

² Commissie Regulering van Werk, Rapport: 'In wat voor land willen wij werken?', 23 januari 2020

producten te ontwikkelen voor zelfstandigen. Daarbij wordt ook wordt de fiscale behandeling van de tweede en derde pijler gestroomlijnd. Het 'pensioensparen' blijft vrijwillig voor zelfstandigen, dit in tegenstelling tot de vaak verplichte regelingen voor werknemers.

Ons commentaar

Er is weinig nieuws op het terrein van pensioen en dat was ook wel enigszins te verwachten. Al kijken we niet vreemd op als het onderwerp nog wordt aangeroerd tijdens de Algemene Beschouwingen. Het woord 'pensioensparen' hebben we bewust tussen aanhalingstekens geplaatst. De term is - straks helemaal - misleidend. Van een gegarandeerde uitkomst is dan zeker geen sprake meer.

3 LIJFRENT

Het belastingpakket 2022 bevat geen voorstellen over lijfrente.

4 EIGEN WONING

Voorafgaand aan Prinsjesdag lekte al uit dat het kabinet eenmalig 1 miljard euro³extra uittrekt voor de snellere bouw van betaalbare woningen. Dit geld moet een extra impuls vormen voor de woningbouw. Daarnaast geeft het kabinet alvast voor voorzet voor een nieuw kabinet. In 2020 schatte het CPB dat de huidige subsidie op het eigenwoningbezit via aftrekbare hypotheekrente leidt tot ongeveer 14 procent hogere huizenprijzen. Het huidige kabinet heeft al ingezet op versnelde afbouw van de maximale hypotheekrenteaf trek tot het tarief van de eerste schijf in box 1. Het CPB, DNB, de OESO, de ECB en het IMF hebben geadviseerd om in de toekomst het fiscale voordeel voor eigenwoningbezitters verder af te bouwen.⁴

Vrijstelling van overdrachtsbelasting⁵

Een woning met een zogenoemd verkoopregulerend beding, een zogenoemde VoV-woning, wordt met (kopers)korting verkocht aan een bewoner. Daarbij moet de bewoner deze woning bij vervreemding weer aanbieden aan de oorspronkelijke/eerdere verkoper. Het kabinet stelt nu voor om in de Wet op belastingen van rechtsverkeer onder voorwaarden een vrijstelling van overdrachtsbelasting te laten gelden voor verkrijging van een woning als gevolg van een terugkoop van een woning van een natuurlijk persoon.

Voorwaarde is dat hiermee uitvoering wordt gegeven aan een verkoopregulerend beding dat bij de

³ Het kabinet stelt 100 miljoen euro per jaar beschikbaar voor tien jaar om extra woningbouw te stimuleren. Dit bedrag komt incidenteel beschikbaar voor additionele woningbouw.. Het geld is niet bestemd voor de versnelling van al bestaande projecten. (pag. 35 Miljoenennota)

⁴ Miljoenennota 2022, pag. 70/71

⁵ Belastingplan 2022

eerdere verkrijging rechtstreeks of middellijk aan deze natuurlijke persoon is opgelegd. Het kabinet acht het niet wenselijk om een dergelijke verkrijging naar het algemene tarief (momenteel 8%) te belasten, ook al gaat de verkrijger de woning niet als hoofdverblijf gebruiken. Het kabinet zal de aanvullende voorwaarden opnemen in het Uitvoeringsbesluit belastingen van rechtsverkeer.

Voor de startersvrijstelling zijn ook antimisbruikbepalingen in de wet opgenomen. Zo wordt de startersvrijstelling teruggedrukt bij een verkrijging waarbij de startersvrijstelling is toegepast (en dus aan de woningwaardegrens is voldaan) welke binnen een jaar wordt gevolgd door een of meer andere verkrijgingen ter zake van dezelfde woning. Het was nog niet voldoende duidelijk dat slechts overdrachtsbelasting verschuldigd is over de waarde van de opvolgende verkrijging als de waarde van de eerdere verkrijging en de opvolgende verkrijging(en) tezamen onder de woningwaardegrens valt. Verder is nu verduidelijkt dat de antimisbruikbepaling niet wordt toegepast als op het moment van de eerste verkrijging de woningwaardegrens - die op 1 april 2021 in werking is getreden - nog niet gold. Ook is de antimisbruikbepaling niet langer van toepassing op verkrijgingen door rechtsopvolgers krachtens erfrecht of huwelijksvermogensrecht van de persoon die de startersvrijstelling heeft toegepast. Tot slot wordt geregeld dat rekening kan worden gehouden met onvoorziene omstandigheden die zich voordoen nadat de aan die verkrijging van de woning ten grondslag liggende koopovereenkomst tot stand is gekomen, maar vóór de verkrijging.

Aanpassen eigenwoningregeling in partnerschapsituaties en bij overlijden

Doel van de wijzigingen is toepassing van de bijleenregeling en de aflossingsstand in partnerschapsituaties rechtvaardiger te maken en onbedoelde renteaftrekbepalingen te voorkomen. Zo gaat bij een zogenoemde pre-boedelmenging¹ van de eigenwoningreserve (EWR) alleen bij een huwelijk in algehele gemeenschap van goederen voor de helft over op de echtgenoot. Daarnaast worden maatregelen getroffen waarbij op het niveau van de partners gezamenlijk wordt bezien of er voldoende eigen middelen zijn ingezet rekening houdend met hun eigenwoningreserve(s).

Verder worden maatregelen aangekondigd om de eigenwoningregeling in situaties van overlijden eenvoudiger te maken. Hierdoor wordt een achterblijvende partner niet onnodig geconfronteerd met het eigenwoningverleden van de overleden fiscale partner. Het gaat om de volgende wijzigingen:

- Het overlijden van een belastingplichtige leidt altijd tot een vervreemding van de eigen woning voor het deel van de belastingplichtige.
- Bij overlijden ontstaat dus een EWR, maar deze vervalt samen met een eventueel al bestaande EWR van rechtswege vanwege het overlijden. Een EWR gaat bij overlijden niet over op de langstlevende partner (of een andere belastingplichtige).
- Bij overlijden ontstaat dus een aflossingsstand, maar deze vervalt samen met eventueel al bestaande aflossingsstanden van rechtswege vanwege het overlijden. Een aflossingsstand gaat bij overlijden niet over op de langstlevende partner (of een andere belastingplichtige).

¹ Onder een pre-boedelmenging EWR wordt verstaan een EWR die is ontstaan vóór het huwelijk of vóórdat boedelmenging als gevolg van het wijzigen van huwelijksvoorwaarden plaatsvindt.

- Het overgaan van het recht op toepassing van het overgangsrecht bij overlijden op de langstlevende partner in de oversluitperiode wordt niet langer dwingend voorgeschreven. Dit voorkomt een verplichte toepassing van het overgangsrecht.

Ons commentaar

De maatregelen op het terrein van de eigen woning betreffen details die veel eigenwoningeigenaren niet zullen raken. Desalniettemin zijn het nuttige voorstellen die onnodig leed kunnen voorkomen.

5 KAPITAALVERZEKERINGEN

Over kapitaalverzekeringen zijn geen voorstellen opgenomen.

6 SPAREN EN BELEGGEN

Algemeen

Het tarief in box 3 blijft 31%. De vrijstelling in box 3 wordt in 2022 verhoogd naar € 50.650 per persoon.

Gedeelte van de grondslag meer dan	Maar niet meer dan	Rendement over rendementsgrondslag
€ 0	€ 50.650	1,82%
€ 50.650	€ 962.350	4,37%
€ 962.350	-	5,53%

Verduidelijken berekeningswijze jaarlijkse herijking van rendementpercentages box 3

Sinds 2017 vindt jaarlijks een herijking van de rendementpercentages plaats. Het kabinet heeft gepoogd de herijking duidelijker in de wet vast te leggen. Zij gebruikt hiervoor formules. Aan de berekeningswijzen verandert niets.

Reparatiewetgeving Wet aanpassing box 3

Met terugwerkende kracht tot en met 1 januari 2021 wordt het partnerbegrip voor het opleggen van een aanslag inkomstenbelasting en daaraan gekoppeld een beschikking bedrag groen beleggen in lijn gebracht met het partnerbegrip zoals dat voor het opleggen van een aanslag inkomstenbelasting geldt. Daarnaast geldt met ingang van 2021 een hogere vrijstelling in box 3 dan de grens voor het recht op huurtoeslag. Er kan daardoor voor de bepaling van het recht op huurtoeslag niet meer worden aangesloten bij het al dan niet hebben van een voordeel uit sparen en beleggen. Met de voorgestelde wijziging wordt tevens geregeld dat een huurtoeslag alsnog kan worden bijgesteld als de rendementsgrondslag alsnog wijzigt.

Ons commentaar

Het kabinet gaat met een grote boog om het probleem heen dat meermaals door de Tweede Kamer is aangekaart: de box-3-heffing over spaargelden die niet of nauwelijks rendement opleveren. Ongetwijfeld zullen er Kamerleden zijn die de behandeling van de Prinsjesdagplannen aangrijpen om de problematiek nogmaals aan de kaak te stellen.

7 OVERIGE ZAKEN

Loonbelasting: thuiswerkvergoeding en reiskostenvergoeding in de WKR

Met ingang van 2022 zou conform het huidige voorstel in het Belastingplan een nieuwe gerichte vrijstelling worden geïntroduceerd in de werkkostenregeling (WKR) en wel onder artikel 31a, tweede lid, onderdeel k, Wet op de loonbelasting 1964.

Het voorstel beoogt om de werkgever te faciliteren een vrijgestelde vergoeding aan de werknemers uit te kunnen keren voor extra gemaakte kosten als gevolg van het thuiswerken. Dit thuiswerken is in tijden van de coronacrisis toegenomen en om ook in de toekomst thuiswerken aantrekkelijk te houden voor werkgevers en werknemers, wordt nu de vrijstelling geïntroduceerd. Het betreft een vrijstelling van € 2 per dag. Dit bedrag is gebaseerd op onderzoek dat het Nibud heeft gedaan naar de

gemiddelde extra kosten van een thuiswerker per thuiswerkdag. Uit de Memorie van Toelichting blijkt dat specifieke kosten die hiermee vergoed kunnen worden, zien op extra water- en elektriciteitsverbruik, verwarming, koffie, thee en toiletpapier. Op basis van uitvoerbaarheid en eenvoud wordt voorgesteld om voor de hoogte van de vergoeding aan te sluiten bij een vast forfaitair bedrag van maximaal € 2 per thuiswerkdag.

Het blijft hier overigens niet bij. Het is de werkgever ook toegestaan om een vast maandbedrag uit te gaan keren op basis van het € 2-forfait om te voorkomen dat een administratie dient te worden bijgehouden waarbij werknemers op dagbasis hun thuiswerken en woon-werkverkeer dienen te registreren. Wel moeten er dan afspraken zijn tussen werkgever en werknemer waarop een verdeling van dagen kan worden gebaseerd. Bovendien dient dan wel weer de reeds bekende (en voor vaste reiskostenvergoeding toegepaste) 128-dagen eis te worden toegepast.

Deze bestaande regeling voor de vaste reiskostenvergoeding houdt kortgezegd in dat als een werknemer ten minste 128 dagen in het kalenderjaar reist naar een vaste plaats van werkzaamheden (woon-werkverkeer), dat de werkgever een vergoeding mag geven alsof de werknemer 214 dagen in dat kalenderjaar de betreffende reis maakt. Deze zelfde eis gaat nu gelden voor een vaste vergoeding ten behoeve van het thuiswerken. Er dient dan dus minimaal 128 dagen thuis gewerkt te worden (of een evenredig deel hiervan) om een vaste thuiswerkvergoeding uit te kunnen keren. Overigens wordt in de Memorie van Toelichting ook duidelijk dat de vaste reiskostenvergoeding voor woon-werkverkeer tevens vrijgesteld blijft, mits aan de hiervoor genoemde eis wordt voldaan.

Ons commentaar

Ten aanzien van de reiskostenvergoeding zagen we gedurende het jaar de lopende goedkeuring (om een vaste vergoeding in aanmerking te laten komen voor de gerichte vrijstelling in de WKR) steeds verlengd worden; recentelijk nog tot 1 januari 2022. Door het huidige Belastingplan en de Memorie van Toelichting is eerdere afkondiging van deze mogelijkheid definitief komen te vervallen. Het klinkt wellicht ingewikkeld, maar laten we blij zijn dat de mogelijkheid blijft bestaan!

Ten aanzien van de thuiswerkvergoeding vinden we het positief dat er een eenduidige richting wordt gekozen, met bovendien een mogelijkheid tot vaste vergoeding die de regellast wat kan verlichten. Dit op basis van een bij insiders bekende 128-dagen eis. Deze eis kan ook pro rata worden toegepast. Overigens is het niet de bedoeling dat voor dezelfde dag zowel een thuiswerkvergoeding als reiskostenvergoeding voor woon-werkverkeer onbelast kan worden uitgekeerd. Onze enige kanttekening is dat zelfs de poging om tot pragmatische oplossingen te komen (lees: de vaste vergoeding vrijstellen) een ingewikkeld lezende regeling tot gevolg kan hebben. Het houdt ons fiscalisten in ieder geval van de straat.

8 SLOTOPMERKINGEN

Wederom bevatten de wetsvoorstellen geen grote verrassingen op de terreinen van oudedagsvoorzieningen, levensverzekeringen, sparen en beleggen, en de eigen woning. Dat is in lijn met

de verwachtingen nu het kabinet demissionair is.

Spannend kan het nog worden als het gaat om het tegengaan van de klimaatverandering, de aanpak van criminaliteit en het mogelijk maken van een hogere bouwproductie voor de woningmarkt. Ook kan box 3 nog voor vuurwerk zorgen.

Deze publicatie is tot stand gebracht door de afdeling Fiscale Zaken van Athora Netherlands en verschijnt ook op [Financieelactief.nl](https://www.financieelactief.nl). Financieel Actief is een onafhankelijk platform over fiscale en juridische aspecten voor leven, pensioenen en wonen. Bernd Heijnen, Joey van Iperen en Kees van Oostwaard zijn verbonden aan dit platform en daarnaast allen werkzaam bij Athora.

Disclaimer

De Prinsjesdagspecial is een uitgave van Fiscale Zaken van Athora Netherlands N.V. Hoewel bij deze uitgave de uiterste zorg is nagestreefd, aanvaarden auteur(s), redacteur(en) en uitgever geen aansprakelijkheid voor eventuele (druk-)fouten en/of onvolkomenheden. De uitgave is bedoeld voor iedereen die zich professioneel bezig houdt met de genoemde onderwerpen, zoals o.a. medewerkers van banken en verzekeraars, assurantietussenpersonen, financieel planners, estate planners, belastingadviseurs, medewerkers Belastingdienst, accountants, notarissen, advocaten en politici. Doelen van de uitgave zijn het informeren van de lezer en het bijdragen aan een afgewogen opinievorming over juridische en fiscale actualiteiten.